

ทฤษฎีการขยายตัว ของเศรษฐกิจชุมชนเมือง

ดร. อารยะ ปรีชาเมตตา

330.91732

027ท

2550

ผ.2

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำและวรรณกรรมปริทัศน์	1
1.1 ศาสตร์และศิลป์ในการเลือกจับประเด็นปัญหา	2
1.2 วัตถุประสงค์	5
1.3 วิวัฒนาการของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เมืองและภูมิภาคโดยสังเขป	8
1.4 ลำดับการนำเสนอของหนังสือเล่มนี้	13
บทที่ 2 การกระจุกตัวของแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมและ โครงสร้างอุตสาหกรรมไทยโดยสังเขป	17
2.1 การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในแต่ละภูมิภาคจำแนกตาม ขนาดการจ้างงานของโรงงาน และประเภทของอุตสาหกรรม	18
2.2 จำนวนโรงงานที่มีการลงทุนจากต่างประเทศในแต่ละขนาดการจ้างงาน และความสามารถในการส่งออก	25
2.3 ตัวอย่างการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงงาน สัดส่วนของแรงงาน ต่อทุน (L/K) และมูลค่าเพิ่มต่อแรงงาน: กรณีอุตสาหกรรมการผลิต เครื่องแต่งกาย (ยกเว้นที่ทำจากขนสัตว์) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมในกลุ่ม ISIC เลขที่ 1810	30
2.4 การนำผลข้อเท็จจริงที่ได้เหล่านี้เพื่อไปพัฒนาแบบจำลองที่มีลักษณะ สอดคล้องใกล้เคียงกับโครงสร้างอุตสาหกรรมไทยในบทต่อไป	42
บทที่ 3 แบบจำลองในการวิเคราะห์การกระจุกตัวของที่ตั้งศูนย์กลาง อุตสาหกรรมและบริการ หรือพื้นที่มหานคร	43
3.1 กรอบแนวคิดของแบบจำลอง	44

	หน้า
3.2 แบบจำลองที่อธิบายพฤติกรรมของผู้บริโภค	52
3.2.1 กรณีที่มีเพียงพื้นที่เดียว	53
3.2.2 กรณีที่มีหลายพื้นที่	58
3.3 ปัญหาการตัดสินใจของหน่วยผลิตทางด้านอุตสาหกรรมหรือบริการขนาดใหญ่	64
3.4 ปัญหาของหน่วยผลิตทางด้านอุตสาหกรรมและบริการขนาดเล็ก	75
3.5 การวิเคราะห์ผลกระทบจากดัชนีราคาสินค้าอุตสาหกรรมและบริการ (Price Index Effect) และผลกระทบของขนาดตลาดในพื้นที่ (Home Market Effect)	78
3.6 เงื่อนไขที่ป้องกันไม่ให้เกิดมีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมอย่างไร้ขีดจำกัด ในพื้นที่แห่งหนึ่งแห่งใด (The “No-Black-Hole” Condition)	92
3.7 บทสรุป	95
3.8 นัยเชิงนโยบาย	98
บทที่ 4 การกำหนดที่ตั้งที่เหมาะสมของพื้นที่ศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการ กับพื้นที่ชายขอบเขตอุตสาหกรรมและบริการ (Core and Periphery)	103
4.1 ดุลยภาพในแต่ละจุดเวลาที่ต่อเนื่องกัน (Instantaneous Equilibrium)	105
4.2 แบบจำลองแสดงที่ตั้งของศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการ กับพื้นที่ชายขอบเขตอุตสาหกรรมและบริการ (Core-Periphery)	113
4.3 ความแตกต่างของหน่วยผลิตทางด้านอุตสาหกรรมหรือบริการขนาดใหญ่ ในพื้นที่ศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการกับพื้นที่ชายขอบเขตอุตสาหกรรม และบริการ (Core-Periphery)	118
4.4 บทสรุปและข้อสังเกตเพิ่มเติม	121
4.5 นัยเชิงนโยบาย	124
บทที่ 5 ระบบเศรษฐกิจที่เป็นเมืองเดี่ยวและเมืองชั้นรอง	127
5.1 แบบจำลอง	127
5.2 การนำผลสรุปมาประยุกต์ใช้อธิบายสาเหตุของการเติบโตอย่างรวดเร็วของ กรุงเทพมหานคร	135
5.3 การเกิดของเมืองบริวารใหม่ๆ ที่ล้อมรอบมหานครหรือเมืองหลัก	136
5.4 ข้อสังเกตเพิ่มเติม	143

บทที่ 6 ความชำนาญเฉพาะด้านในการผลิตของแต่ละประเทศ	
และการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม (Cluster)	145
6.1 แบบจำลองในกรณีที่มีการใช้สินค้าชั้นกลางในการผลิตสินค้าขั้นสุดท้าย	146
6.2 การจับกลุ่มของอุตสาหกรรมการผลิต (Industrial Cluster)	159
6.3 บทบาทของการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม (Industrial Cluster) กับ ความสามารถในการแข่งขัน	164
บทที่ 7 ผลของความไม่สมมาตรของข้อมูลข่าวสารต่อการจ้างงาน	
ในตลาดแรงงาน	167
7.1 กรณีที่มีผู้ประกอบการเพียงรายเดียว	168
7.2 กรณีที่เป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์	176
7.3 ปัญหาในกรณีที่แรงงานประสิทธิภาพต่ำแอบอ้างเป็นแรงงานที่มี ประสิทธิภาพสูง (Adverse Selection)	179
7.4 นัยของปัญหาเรื่องแรงงานประสิทธิภาพต่ำ แอบอ้างเป็นแรงงานที่มี ประสิทธิภาพสูง (Adverse Selection) กับการใช้ปัจจัยทุนเพื่อทดแทนแรงงาน	181
บทที่ 8 ปัญหาเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเมือง	183
8.1 แบบจำลองเศรษฐศาสตร์ที่ใช้วิเคราะห์สาเหตุของการขยายตัวของ การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเมืองออกไปสู่ชานเมืองแบบกระจุกกระจาย ไม่ต่อเนื่อง	184
8.2 การพัฒนาที่ดินในเขตเมืองในกรณีที่สามารถรื้อถอนอาคารที่สร้างไปแล้วได้	192
8.3 ปัญหาเรื่องการจัดรูปที่ดินใหม่	193
บทที่ 9 นโยบายรัฐในการแก้ปัญหาความล้มเหลวของกลไกตลาด	195
9.1 ตัวอย่างของปัญหาการลงทุนที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกต่อคนในพื้นที่: กรณีวางท่อก๊าซธรรมชาติ	196
9.1.1 กรอบการวิเคราะห์เรื่องการจัดการความขัดแย้งโดยการชดเชยที่เหมาะสม	202
9.1.2 แบบจำลองการวิเคราะห์ผลของความไม่สมมาตรในข้อมูลข่าวสาร	204
9.2 กรณีการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน	210

	หน้า
9.2.1 กรอบแนวคิดที่อธิบายพฤติกรรม การตัดสินใจลงทุนอย่างเหมาะสม ของธุรกิจเอกชนที่เผชิญกับสภาวะการณ์ความไม่แน่นอนในอนาคต	212
9.2.2 แบบจำลองการวิเคราะห์ผลกระทบจากความไม่สมมาตร ของข้อมูลข่าวสาร	216
9.3 บทสรุป	220
บทที่ 10 การขยายพรมแดนความรู้ของทฤษฎี	221
ภาคผนวก	227
ผนวกที่ 1	227
ผนวกที่ 2	236
ผนวกที่ 3	238
ผนวกที่ 4	239
ผนวกที่ 5	241
บรรณานุกรม	247